

„DIT MOET EEN PLEK ZIJN WAAR JE GRAAG NAARTOE KOMT'

Wil je mentale gezondheid echt serieus nemen op school, dan kun je niet om de stem van leerlingen heen. Dat klinkt logisch, maar hoe doe je dat eigenlijk: leerlingen een stem geven? Hoe geef je leerlingen een rol in het beleid van de school en de besluiten die er worden genomen? Hoe zorg je dat leerlingparticipatie geen doekje voor het bloeden wordt en het niet blijft bij eenmalige inspraak? Wat is er nodig om leerlingen structureel te betrekken? En hoe zorg je dat ze school ervaren als een fijne plek om naartoe te komen? Een gesprek met Aart Iliohan, Jasmijn Flim en Martijn Sluiskes. Aart is schoolleider op Het Noordik Lyceum in Almelo. Martijn en Jasmijn zitten beiden in 6VWO en zijn voorzitter van respectievelijk de Leerlingenraad en het Noordeac dat feesten en activiteiten organiseert.

Martijn: “Ik denk dat de mentale gezondheid van jongeren best wel onder druk staat.” Dat komt onder andere door groepsdruk en het willen voldoen aan verwachtingen. Social media helpen daarin niet mee. Daarop zie je een ideaalbeeld waaraan je je misschien spiegelt maar waaraan je niet kunt voldoen.”

Aart: “De komst van mobieltjes heeft ook niet per se geholpen. Anders dan bijvoorbeeld vijftien jaar geleden staat alles tegenwoordig op beeld en kan het online worden gezet. Om die reden zijn jongeren tegenwoordig huiverig om zich om te kleden voor de gymles: stel dat iemand je filmt.

Te gek voor woorden natuurlijk, maar dat is helaas de realiteit. Het is niet voor niks dat we meteen in de brugklas stevig aandacht hebben voor mentale gezondheid. We maken daar gebruik van de methode Think. Daarbij komt er een social worker in de mentorles om te praten over zaken die best beladen kunnen zijn. Pesten bijvoorbeeld of gender. Think gebruiken we alleen in de onderbouw, maar gedurende hun hele schoolcarrière kunnen leerlingen terugvallen op een coach en een getrapt systeem waarbij afhankelijk van de behoefte van de leerling ‘aandacht op maat’ kan worden geregeld. Bijvoorbeeld door een zorgexpert.”

WETEN WAT ER LEEFT ONDER DE LEERLINGEN

Aart: "We hebben denk ik een optimaal uitgeruste verbanddoos, maar uiteindelijk is voorkomen natuurlijk beter dan genezen. We willen daarom een omgeving creëren waarin de leerlingen zich gezien en gehoord voelen. Waar er een sfeer heerst van saamhorigheid en veiligheid. De manier waarop we de leerlingen hier een stem geven, draagt daar wat mij betreft enorm aan bij."

Martijn: "Ja, er wordt echt iets gedaan met wat wij vinden. In de Leerlingenraad hebben we het bijvoorbeeld gehad over het telefoonbeleid. Je mobiel mag niet in de les, maar wat dan? Wij vonden het te ver om je telefoon de hele dag in de kluis op te bergen en hebben voorgesteld dat je 'm wel in de pauze mag gebruiken. Dat is uiteindelijk beleid geworden en het werkt goed. Een ander voorbeeld waarover we hebben (mee)beslist is de herinrichting van de kantine. Veel leerlingen vonden dat daar te weinig stoelen stonden en dat hebben wij toen succesvol aangekaart. We vonden trouwens ook dat de kantine er nogal steriel uitzag en dat het wel wat gezelliger mocht.

Jasmijn: "Het ziet er nu veel leuker uit, met allemaal kleurtjes en posters aan de muur. Uitstraling doet toch ook wat."

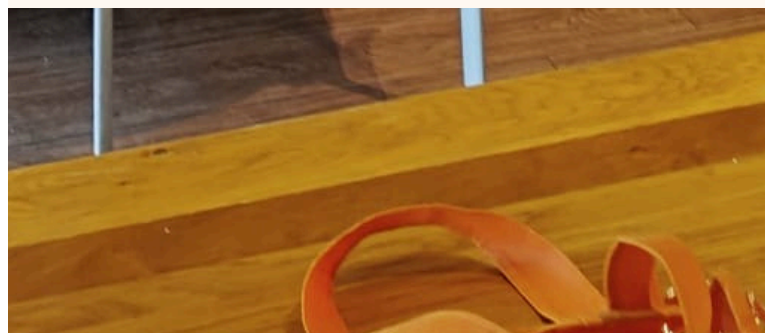
Martijn: "Omdat we zo goed mogelijk willen weten wat er leeft en wat we in de Leerlingenraad aan bod kunnen laten komen, organiseren we af en toe enquêtes. Die houden we niet alleen onder leerlingen, maar hierbij betrekken we ook mentoren en ouders."

,GEEN TOP DOWN BESLUITEN, ALLES IN OVERLEG'

Martijn: "Er zitten nu twaalf leerlingen in de Leerlingenraad. De samenstelling is heel gemixt en bijna ieder klassenjaar is wel vertegenwoordigd. Als je erbij wilt, krijg je een soort sollicitatiegespek waarbij je moet laten zien dat je ideeën hebt en dat je die goed kunt verwoorden."

'Er wordt iets gedaan met wat wij vinden'
- Martijn Sluiskes

Aart: "De Leerlingenraad gaat grotendeels zijn eigen gang. Wij als directie (naast Aart is ook Maaïke Bosma schoolleider, red.) bemoeien ons niet met de inhoud, maar zitten natuurlijk wel af en toe met de Leerlingenraad aan tafel. Ze leggen ons dan hun ideeën voor. Vaak keuren we die goed en soms sturen we ze een beetje bij, bijvoorbeeld wanneer er een financieel aspect aan zit. We organiseren ook 'Lunchen met de directie', waarbij Maaïke en ik in gesprek gaan met zo'n vijftien leerlingen en vragen wat ze zouden doen als ze op onze stoel zouden zitten. Mede aan de hand van die contacten met de leerlingen bepalen we ons beleid. Zo hebben we niet zo lang geleden besloten de lesweek wat compacter te maken door twee lessen te schrappen. Dat geeft de leerlingen wat meer rust. In principe vinden al onze beslissingen plaats in overleg met de leerlingen. Er wordt hier niets top down besloten."

TEAM BUILDING MET DE KLAS

Aart: "Onze school moet bovenal een plek zijn waar je als leerling graag naartoe komt en waar het fijn is om te zijn." Jasmijn: "Daarom organiseren we ook veel activiteiten die bijdragen aan binding met klasgenoten. Tijdens bijvoorbeeld de burgerschapsweek voor de brugklas sluiten we in dat kader af met een escape room en een brugklasfeest. En in de tweede klas is er 'klassenstrijd'."

Iedere klas is daarbij gekleed in een bepaald eigen thema – cowboys bijvoorbeeld of rock & rollers – en neemt het op tegen andere klassen. Er wordt dan een quiz gedaan met leuke opdrachten, welke klas het hardst kan juichen bijvoorbeeld. De klas die de opdrachten het beste uitvoert, wint." Martijn: "Een soort team building met de klas."

Jasmijn: "In de expeditieteams kunt je ook echt een band met andere leerlingen opbouwen. Je kunt je vanaf de eerste klas aansluiten bij zo'n team en met zo'n twintig leerlingen ga je dan geld inzamelen voor een goed doel in het buitenland. Zelf heb ik me ingezet voor een project in Kenia. Uiteindelijk zijn we daar met ons team ook naartoe gegaan en hebben we daar meegebouwd aan een school. Heel mooi hoe je daar vijf jaar mee bezig bent en hoe je daar met elkaar naartoe groeit. En het is ook nog eens heel leerzaam."

MEER DRAAGVLAK

Martijn: "Door alles wat er binnen en buiten de lestijd wordt georganiseerd – zelf doe ik bijvoorbeeld mee met een musical – is het echt fijn om naar school te gaan."

Aart: "Dit soort geluiden hoor ik vaker om mij heen. De zorgstructuur en de sfeer zijn hier goed, dat wordt bevestigd door veel van de leerlingen die ik spreek. Ik geloof ook echt dat er leerlingen op onze school zitten die op een andere school misschien zouden zijn uitgevallen."

Of de overlegcultuur die we hier kennen ook een keerzijde heeft? Het kost misschien wat meer tijd om zaken te veranderen doordat we iedereen willen meenemen. Maar uiteindelijk krijg je daardoor wel meer draagvlak! Het is overigens leuk om te zien dat er docenten komen werken die hier ooit zelf op school hebben gezeten. Het Noordik blijft kennelijk trekken.”

**‘Je kunt echt een band met andere leerlingen opbouwen’
- Jasmijn Flim**

LEERLINGPARTICIPATIE OP HET NOORDIK COLLEGE

- Vrijwel onafhankelijk opererende Leerlingenraad met maximaal vijftien deelnemers. Ieder klassenjaar is hierin vertegenwoordigd en de raad bepaalt zelf waarover het inspraak wil
- Enquêtes onder leerlingen, mentoren én ouders om te peilen wat er leeft
- Leerlingen ‘solliciteren’ voor de Leerlingenraad en worden toegelaten wanneer ze hun ideeën goed kunnen verwoorden
- Periodiek ‘Lunchen met de directie’: schoolleiders gaan ook zelf proactief met een groep leerlingen in gesprek over hoe het gaat en wat ze anders zouden willen
- Niet top down dingen opleggen, beslissingen over beleid altijd samen met leerlingen nemen
- Veel activiteiten buiten reguliere lestijd: school (nog meer) een leuke plek maken om te zijn
- Werken aan team building met de klas, leerlingen onderdeel laten voelen van een (fijne) groep
- Expeditieteams waarin groepen leerlingen samenwerken voor een goed doel in het buitenland dat zij ook bezoeken
- Sfeer en omgeving creëren die prettig voelt en waardoor de school een fijne plek is om te zijn waar leerlingen graag naartoe komen
- Draagvlak door overleg en in gezamenlijkheid beslissen: beleid dat werkt